

ЦЕФТА 2006 - СРБИЈА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Садржина презентације:

- I. Карактеристике и циљеви Споразума ЦЕФТА
- II. Карактеристике робне размене унутар ЦЕФТА
- III. Резултати робне размене Србије са чланицама ЦЕФТА
- IV. Најчешће нецаринске баријере
- V. Мере за унапређење сарадње
- VI. Приоритети СЕФТА 2006 током председавања Републике Србије у 2010. години

I. Карактеристике и циљеви Споразума ЦЕФТА

Карактеристике ЦЕФТА Споразума

- Мултилатерални споразум – заменио 32 билатерална, потписан децембра 2006, а ступио на снагу средином 2007 године
- Укидње царина – зона слободне трговине до 31.12.2010,
- Предвиђена транспарентност регулативе/контакт пунктови – члан 12, 13, 44 ЦЕФТА,
- Механизам заштите – од дампинга, субвенција, прекомерног увоза, приликом поремећаја плтног биланса,
- Систем дијагоналне кумулације порекла,
- Регулише и услуге, инвестиције, конкуренцију, јавне набавке, државну помоћ, заштиту интелектуалне својине,
- Установљен ефикасан механизам решавања спорова,
- Има институционалан оквир – стални секретаријат, заједнички комитет, 3 поткомитета,
- Предвиђа обавезну усклађеност регулативе чланица са правилима СТО

Циљеви ЦЕФТА Споразума

- Даљи раст трговине робом и услугама,
- Укидање нецаринских баријера (ступити у преговоре о ТБТ до 31.12.2010.године, о СПС, поједноставити и олакшати царинску процедуру, смањити формалности),
- Привлачење greenfield инвестиција,
- Повећање конкурентности, запослености, животног стандарда,
- Допринос хармоничном развоју привреда чланица,
- Лакше и брже приближавање ЕУ – чланство (као 7 чланица предходне ЦЕФТЕ),
- Стварање повољног имиџа региона.

Карактеристике чланица ЦЕФТА

- Углавном мале економије на приближно истом нивоу развоја – упућене на сарадњу,
- Недовољно изграђени административни капацитети,
- Недовољна конкурентност економија,
- Недовољан удео извоза у БДП,
- Дефицит текућег и спољнотрговинског биланса,
- Недовољан прилив страних инвестиција, до сада углавном кроз приватизацију у сектор услуга, не генеришу значајније извоз робе и услуга,
- Релативно висок просечан раст БДП – 5%, низак БДП/per capita,
- Све имају исти циљ – чланство у ЕУ,
- Различит ниво и брзина прихватања ЕУ *acquis communautaire* и усаглашавања са правилима СТО.

II. КАРАКТЕРИСТИКЕ РОБНЕ РАЗМЕНЕ УНУТАР ЦЕФТА

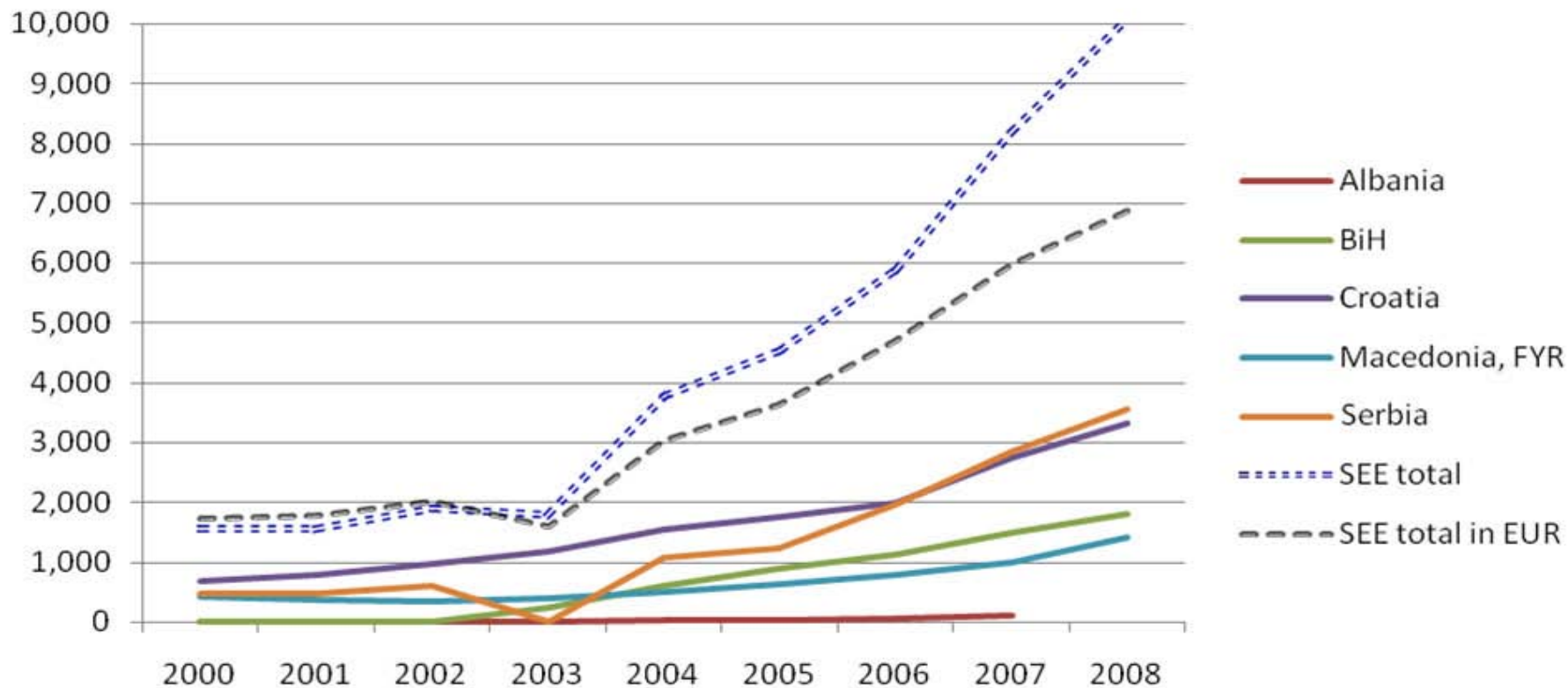
Карактеристике робне размене унутар ЦЕФТА

- Извоз је од 2004. до 2008. године непрекидно растао, укупна трговина је удвостручена, али услед глобалне кризе долази до пада,
- Висока подударност извозне понуде: минерална горива, производи од челика, алуминијума, гвожђа, пића, ел. машине и опрема, уз много веће учешће индустријских производа у размени (радно и ресурсно интензивни производи, ниске додате вредности, ниске стопе раста тражње на међународном тржишту), потребна специјализација,
- Међусобна **трговинска интеграција** неуједначена – већини чланица партнер у трговини је ЕУ,
- 2/3 трговине се обавља међу нечланицама СТО,
- 1/5 трговине се односи на пољопривредно-прехрамбене производе,
- **Унутар индустријска трговина** је ниска (она је индикатор економске интеграције)
- **Немогуће детаљније анализирати робну размену јер се статистички подаци значајно разликују (узрок: приказивање мање вредности, грешке у класификацији, курсне разлике, кријумчарење).**

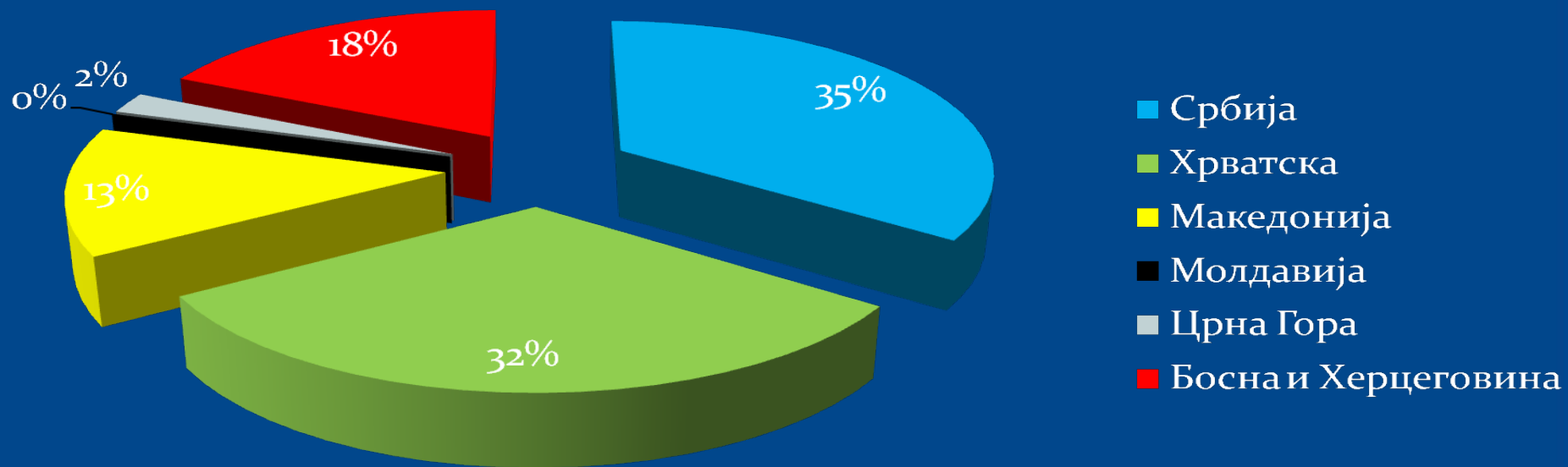
Кретање извоза међу ЦЕФТА чланицама

(од 2000. до 2008. год.)

Извор: СБ

Удео извоза чланица ЦЕФТА у међусобној трговинској размени у 2008. години

- У 2008 најзначајнији извозни трговински партнер свих чланица ЦЕФТА је била ЕУ, која је дестинација преко 50% извоза сваке чланице (највише Црна Гора – 61%, Србија 53%)
- После ЕУ, најзначајнија извозна дестинација ЦЕФТА чланицама је - ЦЕФТА регион

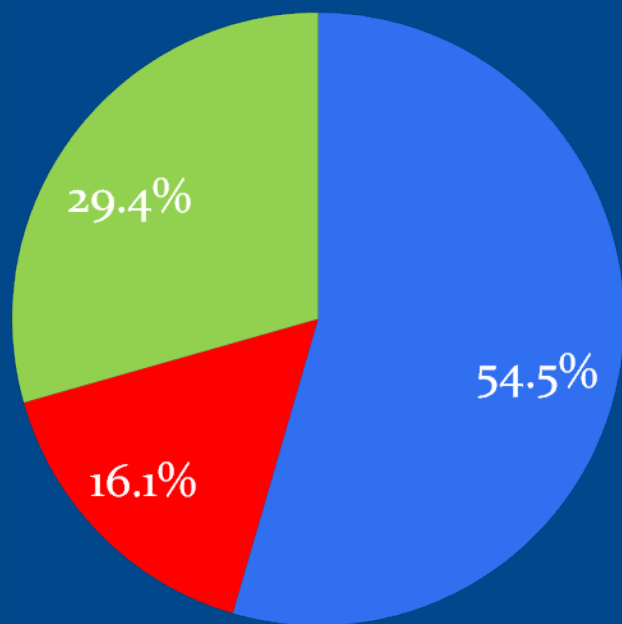
Значај размене са ЦЕФТА за Србију

- После ЕУ, други спољнотрговински партнер,
- Удео извоза у ЦЕФТА у укупном извозу је 31,5%,
- Удео увоза из ЦЕФТА у укупном увозу је 8%,
- Суфицит – са Албанијом, БиХ, Македонијом, УНМИК/Косово,
- Дефицит – са Хрватском и Молдавијом,
- Укупан суфицит у трговинској размени са ЦЕФТА у 2009. години износио је 981 милиона ЕУР, док је увоз износио 899 милиона ЕУР
- У прва два месеца 2010. године, извоз у ЦЕФТА остао је на истом нивоу као у јануару и фебруару 2009. године и износи 230,5 милиона ЕУР, док је са друге стране увоз забележио раст од 7% и износи 133,5 милиона ЕУР

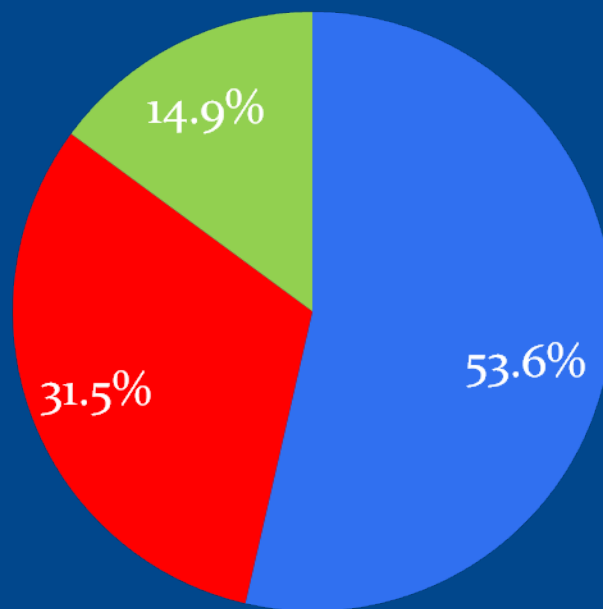

Трговинска размена у 2009

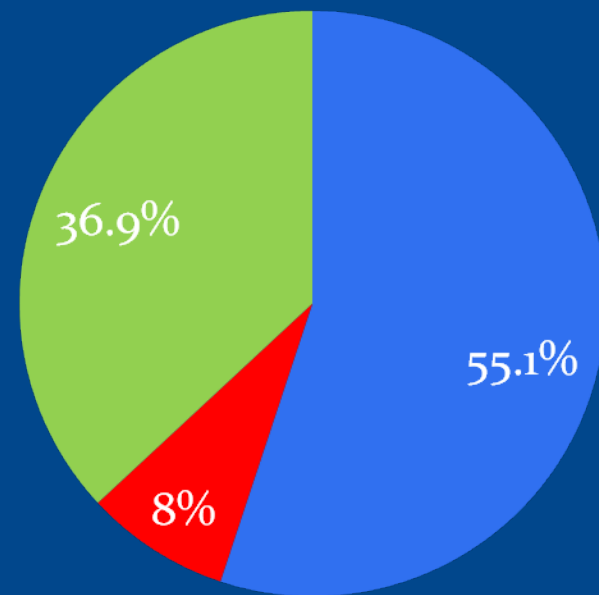
■ ЕУ ■ ЦЕФТА ■ Други ■ ЕУ ■ ЦЕФТА ■ Други ■ ЕУ ■ ЦЕФТА ■ Други

Укупна размена

Извоз

Увоз

Укупан извоз Србије и извоз Србије у ЦЕФТА у 2009. години

- Укупан извоз Србије износио је 5,96 милијарди ЕУР (пад од 19,7%); извоз Србије у ЦЕФТА износио је 1,88 милијарди ЕУР (пад од 23,4%)
- Покривеност увоза извозом износила је 53,4% у укупној размени са светом, док је са ЦЕФТА достигла чак 209%
- Удео пољопривредних производа у укупном извозу износио је 23,1%; у извозу у ЦЕФТА достигао је **33,9%**

Ефекти либерализације

- **Повољнији приступ ино тржишту** = економија обима, раст продуктивности, ефикасности,
- Специјализација, промена структуре извоза,
- **Раст инвестиција** = модернизација, R&D, бољи квалитет, примена стандарда,
- **Раст запослености,**
- **Раст извоза** = позитивни ефекти на трговински и текући биланс

III . НАЈЧЕШЋЕ НЕЦАРИНСКЕ БАРИЈЕРЕ

Најчешће нецаринске баријере у трговини ЦЕФТА

- Процедура **на граничним прелазима** – дуга, компликована, нетранспарентна (проблем је радно време, класификација, вредновање (референтне цене) и порекло робе – полагање депозита, самовољно понашање) ,
- Техничке баријере у трговини (**ТБТ**), санитарне и фитосанитарне мере (**СПС**) и ветеринарска контрола,
 - Захтеви за карактеристикама производа, за обележавањем и паковањем,
 - **Тестирање, инспекција, карантин** - скупо, обимно, дуплирање контроле, непризнавање сертификата,
- **Издавање дозвола** и регистрација производа - скупа и дуготрајна
- Неадекватна пословна инфраструктура – логистика у трговини, саобраћај, сектор банкарства и осигурања, телекомуникације,

IV. МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ САРАДЊЕ

Мере за унапређење сарадње (1)

- Формирање **web portala** – који ће обезбедити **транспарентност** регулативе и процедура. Успоставити механизам нотификације и пунктове за пружање информација,
- **Убрзати хармонизацију прописа** са регулативом ЕУ и правилима СТО посебно у области ТБТ/СПС,
- Тамо где је прикладно, **закључивати споразуме** о међусобном признавању сертификата,
- Акредитациона тела треба да потпишу мултилатерални споразум **EA MLA** којим се обезбеђује прихватање акредитованих сертификата, лабораторијских тестова и инспекције у целој Европи,

Мере за унапређење сарадње (2)

- **Побољшање сарадње и рад** царинских управа и осталих агенција **на граничним прелазима** и примена **single electronic window**,
- Искористити могућности кумулације порекла унутар ЦЕФТА и дијагонално са ЕУ, Турском и ЕФТА,
- Почети што пре са применом договорене даље либерализације **трговине пољопривредним производима**,
- Успоставити сталну, ближу **комуникацију и сарадњу са привредницима** ради идентификовања баријера и обезбедити адекватно учешће представника привреде приликом измене регулативе,
- Већи број фирми треба да има међународне сертификате.

VI. ПРИОРИТЕТИ ЦЕФТА 2006 ТОКОМ ПРЕДСЕДАВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2010. ГОДИНИ

IV. Приоритети ЦЕФТА 2006 у 2010. години

- Члан 1 ЦЕФТА 2006: **“Успостављање зоне слободне трговине до 31. XII 2010. године”**
- Испуњавање преузетих обавеза из Споразума у наведеним роковима:
 1. Започети преговоре о либерализацији **услуга** – ГАТС + (чл. 27. и 29.),
 2. успоставити правична, јасна, стабилна и предвидива правила ради привлачења **green field** инвестиција из и ван региона, уклањати баријере за инвеститоре, унапређивати сарадњу агенција, уз координацију стварати **регионално инвестиционо тржиште** (чл. 31. и 33.),
 3. Елиминисати дискриминацију при **јавним набавкама** (чл. 34,35. и 36.) – до 1.V. 2010. године,
 4. Анализирати правила и праксу у области **конкуренције, у складу са правилима ЕУ**, уз бољу сарадњу регулаторних тела (чл. 19,20. и 21.) – до 1.V. 2010. године.

1. Преговори о либерализацији **услуга**

- Извршити процену **тренутног стања**, значаја и улоге услуга у чланицама ЦЕФТА и сагледати ефекте либерализације;
- Утврдити **редослед активности** са роковима за либерализацију трговине услугама;
- **Започети са консултацијама/преговорима** - требало би да буду вођени на основу СТО/ГАТС са циљем да се достигне већи степен либерализације него у оквиру СТО-а.

2. Допуна позитивних ефеката либерализације трговине повољним могућностима за **инвестирање**

- Повећати **транспарентност** националних политика, закона и административне праксе,
- Сачинити јединствену матрицу/табелу о условима инвестирања у свакој потписници ЦЕФТА,
- **Уклонити препреке** за инвестирање,
- Подстицати **сарадњу** између агенција за промоцију инвестиција,
- Унапредити амбијент за инвестирање активним укључивањем приватног сектора и удружења приликом измене регулативе,
- Уложити напор **да се** кроз координацију и хармонизацију прописа везаних за инвестиције **створи регионално инвестиционо тржиште.**

3. Отварање тржишта **јавних набавки**

- Стране ЦЕФТА треба да обезбеде прогресивно и ефикасно отварање тржишта јавних набавки, поштујући МФН и принцип националног третмана, у оквиру договореног рока у Споразуму - **до 1. маја 2010. године.**
- Потребно је да се сачини прва анализа постојећег законодавства, праксе и релевантне процедуре јавних набавки у чланицама ЦЕФТА у најкраћем могућем року (ОЕЦД је организовао први састанак 10. новембра 2009. године у Љубљани).

4. Усклађивање **конкуренције** и трговинске либерализације

- Потребно је **анализирати правила** конкуренције у свакој ЦЕФТА чланици - да ли су правила компатибилна са обавезама које произилазе из одговарајућих чланова ЦЕФТА (ТАИЕХ ће на ову тему организовати састанак 13. априла 2010. године у Београду);
- Унапредити **консултације** и директну **сарадњу** између органа за заштиту конкуренције о начину спровођења мера на систематичнији начин;
- Обезбедити **транспарентност** у домену **државне помоћи** у складу са чланом 21. став 7. ЦЕФТА.

План састанака у 2010. години

Бр.	САСТАНАК	ПЕРИОД у 2010. год.
1.	Управног одбора и помоћника министара	16. фебруар
2.	Поткомитет за ТБТ и НБТ	7. и 8. април
3.	О конкуренцији	13. април
4.	О инвестицијама	мај
5.	Поткомитет за царину и правила о пореклу	мај
6.	Поткомитет за пољопривреду и СПС	31. мај – 1. јуни
7.	Државних секретара/заменика министара	друга недеља јуна
8.	Радна група за услуге	септембар
9.	Заједничког комитета и ЦЕФТА недеља	октобар

Хвала на пажњи!

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

